

Konferencja „Motyle jako gatunki parasolowe w ochronie terenów cennych przyrodniczo”.

19-20 września w Puszczy Kozienickiej, w Garbatce-Zbyczyn, w ośrodku Gnysiówka odbyła się ogólnopolska konferencja „Motyle jako gatunki parasolowe w ochronie terenów cennych przyrodniczo”. Omówiono najnowsze badania naukowe oraz inicjatywy i działania podejmowane przez różnorodne środowiska. Podkreślono istotną rolę terenów otwartych dla ochrony motyli, także w przestrzeni leśnej oraz znaczenie odpowiedniego utrzymania oraz ekstensywnego użytkowania łąk, uwzględniającego biologię tej grupy owadów. Wydarzenie było okazją do wymiany poglądów i wzajemnej inspiracji w ochronie przyrody.

Konferencja została zorganizowana przez Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne i Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych w Radomiu wraz z nadleśnictwami Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcza Kozienicka: Zwoleń, Kozienice i Radom, przy współpracy z partnerami: Enea Wytwarzanie, Mazowieckim Zespołem Parków Krajobrazowych – Kozienickim Parkiem Krajobrazowym im. prof. Ryszarda Zaręby oraz Gminą Garbatka-Letnisko.

Na wstępie wystąpili przedstawiciele organizatorów i partnerów: Roman Wróblewski, zastępca dyrektora ds. gospodarki leśnej RDLP w Radomiu, Jacek Tabor, prezes MŚTO, Sylwester Chołast, dyrektor MZPK, Teresa Fryszkiewicz, wójt Gminy Garbatka-Letnisko, Barbara Nabożny-Adamiec z Enea Wytwarzanie oraz Grzegorz Wachnicki, nadleśniczy Nadleśnictwa Zwoleń.

W trakcie konferencji prelegenci podzielili się wynikami badań, monitoringu i działań ochronnych dotyczącymi tematyki ochrony motyli i ich siedlisk. Przedstawiono następujące referaty:

- Rośliny chronione, a owady w kontekście gatunków osłonowych. Prof. dr hab. Jarosław Buszko (Katedra Ekologii i Biogeografii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).
- Szlaczkoń szafraniec w Puszczy Knyszyńskiej, problematyka ochrony w kontekście gospodarki leśnej. Dr hab. Marcin Sielezniew, prof. UwB (Wydział Biologii, Uniwersytet w Białymstoku, Towarzystwo Ochrony Motyli), dr Krzysztof Deoniziak (Wydział Biologii, Uniwersytet w Białymstoku), dr hab. Tomasz Jaworski, dr inż. Cezary Bystrowski, prof. dr hab. Jacek Hilszczański (Instytut Badawczy Leśnictwa), Izabela Sielezniew (Towarzystwo Ochrony Motyli), prof. dr hab. Piotr Nowicki (Instytut Nauk o Środowisku, Wydział Biologii, Uniwersytet Jagielloński).
- Ochrona przepłatki aurinii na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Leszek Sepioło, Łukasz Pochwała (Świętokrzyski Park Narodowy).
- Występowanie wybranych motyli o znaczeniu wspólnotowym na Ziemi Radomskiej. Jacek Tabor, Marek Miłkowski, dr inż. Sławomir Chmielewski, Marcin Łukaszewicz (Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne).
- Wyjątkowa populacja modraszka alkona w Puszczy Białowieskiej i problemy jej ochrony. Izabela Sielezniew (Towarzystwo Ochrony Motyli), dr hab. Marcin Sielezniew, prof. UwB (Wydział Biologii, Uniwersytet w Białymstoku, Towarzystwo Ochrony Motyli).
- Wpływ inwazyjnych nawłoci na behavior modraszka telejusa *Phengaris teleius*. Dr Joanna Kajzer-Bonk (Wydział Biologii, Uniwersytet Jagielloński).
- Czynna ochrona modraszka telejusa i modraszka alkona w Kampinoskim Parku Narodowym. Dr hab. Dawid Marczak, prof. WSEiZ (Kampinoski Park Narodowy. Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania w Warszawie).
- Motyle rezerwatu Krzemionki Opatowskie. Łukasz Misiuna (Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim, Izabela Persona (badacz niezależny).
- Niedoszacowany problem: obce i inwazyjne gatunki owadów obszarów chronionych środkowej

Polski ze szczególnym uwzględnieniem motyli (Lepidoptera). Dr Radomir Jaskuła (Katedra Zoologii Bezkręgowców i Hydrobiologii, Uniwersytet Łódzki, Fundacja „Biodiversitatis”, Kinga Nowak (Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego – Oddział Terenowy Bolimowski Park Krajobrazowy).

- Występowanie niepylaka mnemoszyny na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Pilicy. Dr hab. Tomasz Jaworski (Instytut Badawczy Leśnictwa).
- Motylowy Spacer czyli motyle w nauce obywatelskiej. Izabela Sielezniew (Towarzystwo Ochrony Motyli), dr hab. Marcin Sielezniew, prof. UwB (Wydział Biologii, Uniwersytet w Białymstoku, Towarzystwo Ochrony Motyli).
- Przeplatka aurinia w Skarżysku-Kamiennej, problematyka, relokacja. Marcin Kutera (Projekt Prostoskrzydłe (Orthoptera) Polski), Grzegorz Bistula-Prószyński (AGIX Manufaktura Przyrodnicza).
- Próba oceny populacji wybranych gatunków motyli związanych z siedliskami wilgotnymi na Wyżynie Małopolskiej. Mariusz Gwardjan (Towarzystwo Badań i Ochrony Przyrody).
- Polana Strożyska i Polana Siwica jako obszary chroniące rzadkie gatunki motyli dziennych w województwie łódzkim. Dr Robert Sobczyk (Katedra Zoologii Bezkręgowców i Hydrobiologii, Uniwersytet Łódzki).
- Działania na obszarach otwartych w obrębie RDLP w Radomiu sprzyjające zachowaniu różnorodności gatunkowej motyli. Dr Jacek Koba, dr inż. Edyta Nowicka (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu).

Podczas konferencji prezentowane były także filmy przyrodnicze:

- Tajemnice świętokrzyskiej przyrody – motyle, film. Bogusław Sępioł (Towarzystwo Badań i Ochrony Przyrody).
- Ochrona szlaczkonii szafrańca (*Colias myrmidone*) w Puszczy Knyszyńskiej, film zrealizowany w ramach projektu „Gospodarka leśna na rzecz zagrożonych gatunków”. Michał Ogrodowczyk (Leśne Studio Filmowe, Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu), dr hab. Tomasz Jaworski (Instytut Badawczy Leśnictwa), dr hab. Marcin Sielezniew, prof. UwB (Wydział Biologii, Uniwersytet w Białymstoku).

Streszczenia referatów zostaną opublikowane w wydawnictwie pokonferencyjnym.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele nauki, instytucji i organizacji zajmujących się ochroną przyrodą, w szczególności zagadnieniem ochrony motyli i ich siedlisk. Organizatorzy dziękują uczestnikom za aktywny udział, wymianę doświadczeń, dyskusje i inspiracje.

Wartością było już samo spotkanie różnych środowisk. Byli to: przedstawiciele RDOŚ w Warszawie i w Wydziale Spraw Terenowych w Radomiu oraz RDOŚ w Bydgoszczy; parków krajobrazowych: Mazowieckiego Zespołu Parków Krajobrazowych, w tym Kozienickiego Parku Krajobrazowego i Zespołu Świętokrzyskich Parków Krajobrazowych; samorządów: Gminy-Garbatka-Letnisko; Lasów Państwowych: Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, ORWLP w Bedoniu – Leśnego Studia Filmowego, RDLP w Pile i RDLP w Radomiu oraz nadleśnictw z całego kraju; przedstawiciele Enea Wytwarzanie; Zespołu Szkół Drzewnych i Leśnych w Garbatce-Letnisku; organizacji pozarządowych: Mazowiecko-Swiętokrzyskiego Towarzystwa Ornitologicznego, Towarzystwa Badań i Ochrony Przyrody, Stowarzyszenia Zielona Akcja; a także fotograficy przyrody i inne osoby zainteresowane tematyką konferencji.

Organizatorzy, partnerzy i goście prezentowali swój dorobek w zakresie swojej działalności, a w szczególności dotyczący ochrony przyrody.

Konferencja została dofinansowana przez Centrum Informacyjne Lasów Państwowych.

Organizatorzy szczególnie dziękują Nadleśnictwu Zwoleń za wsparcie organizacyjne.

Gatunki parasolowe (osłonowe) – gatunki, których ochrona pociąga za sobą ochronę wielu innych, współwystępujących gatunków, a także ich siedlisk. Wśród motyli jest wiele gatunków osłonowych. Ze względu na znaczenie dla wspólnoty często są one przedmiotem ochrony w ramach prawa Unii Europejskiej. Ich rozwój zależy na różnych etapach od konkretnych roślin pokarmowych, a w przypadku niektórych motyli z rodziny modraszkatowatych, także od obecności mrówek z rodzaju wścieklica (gatunki myrmekofilne). Przykłady motyli i gatunków roślin żywicielskich: modraszek telejus – krwiściąg lekarski, modraszek nausitous – krwiściąg lekarski, modraszek arion – macierzanka piaskowa, lebiodka pospolita, modraszek alkon – goryczka wąskolistna, modraszek bagniczek – borówka bagienna, szlaczkoń szafraniec – szczodrzeniec ruski, szczodrzeniec rozesłany, szczodrzyk czerniejący, czerwoczyk nieparek – szczaw lancetowaty, czerwoczyk fioletek – rdest wężownik, skalnik driada – trzęślica modra.

Edyta Nowicka,

rzecznik prasowy RDLP w Radomiu

